

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Työ- ja elinkeinopalvelujen siirto kuntiin on perusteltu uudistus, jossa on mahdollista hyödyntää kunnan elinvoimaan liittyvää osaamista sekä oppilaitoksia ja elinkeinojen kehittämisorganisaatioita. Tällä tavoin voidaan luoda vaikuttavat, joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Tavoitteena kuntia kannustava rahoitusmalli on erinomainen. Kannustavuus kuitenkin lopulta syntyy siitä, että kunnilla on riittävä toimintavapaus toiminnan järjestämiseen, vain näin on mahdollista saavuttaa työllisyyden aitoa nousua. Vain nykyisen järjestelmän siirtäminen kuntien vastuulle ei lisätyöpaikkoja tuo, jos kuntien ainoa keino on pyrkiä tukemaan yritysten perustamista.

Tavoitteista on kokonaan jätetty pois haavoittuvassa asemassa olevien työttömien aktivointi, joka tällä hetkellä on tärkeä kuntien rooli.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Yleistä

Esityksen mukaan vastuu työnhakijoille ja yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista palveluista siirrettäisiin pääosin kuntien vastuulle. Kuntapohjaiseen työvoimapalvelumalliin siirtymistä pidämme

hyvänä, mutta haluamme nostaa esiin huolen siitä, että tehdyn esityksen mukaan tehtävää ollaan tosiasiallisesti siirtämässä suurelta osin kuntien sijasta yhteistoiminta-alueille, joka ei vastaa kuntien uudistukselle asettamia toiveita ja odotuksia. Esitetty malli järjestämisvastuusta kaventaa kuntien toimintamahdollisuuksia. Kuntien vapaaehtoisesti työllisyyteen resursoimat panostukset saattavat esityksessä liian tiukasti määritellyn järjestämisvastuun määrittelyn myötä vähentyä, jolloin työllisyysasteen nostamiseen liittyvät tavoitteet ovat entistä vaikeampi saavuttaa.

Kuntien perustoimintojen tasolla tarkasteltaessa yritysten ja työvoiman kohtaanto sekä asiakastarpeen huomioiminen ovat keskeisiä tehtäviä. Näistä tehtävistä suoriutuakseen kunnan eri tietojärjestelmissä oleva tietosisältö tulee tarkoituksenmukaisella tavalla olla hyödynnettävissä tieto- ja neuvontapalveluitten osalta asiakaspalvelua suoritettaessa (yhden luukun periaate).

Järjestämisvastuun määrittely ainoastaan työllisyysaluetta koskevaksi johtaisi siihen, että kunnat eivät käytännössä voisi jatkaa nykyisen kaltaisten työllisyysyksikköjen toimintaa, koska kunnat muuttuisivat ainoastaan palveluntuottajiksi suhteessa itse rahoittamaansa työllisyysalueeseen.

Järjestämisvastuu

Kuntien vastuu edellyttää, että myös järjestämisvastuu yksiselitteisesti annetaan kaikille kunnille. Työllisyysalueen muodostamisessa kunnille tulee antaa vapaus sopia kuntien ja työllisyysalueen vastuun jaosta.

Jos järjestämisvastuu lain perusteella siirtyy työvoima-alueelle, ei kunta voi kantaa toiminnan tai rahoituksen vastuuta. Tällöin myöskään kunnat eivät tosiasiaassa voisi käyttää omistajaohjausta palvelujen tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi, koska olosuhteet poikkeavat maan eri osissa ja myös työllisyysalueen sisällä. Kuntien järjestämisvastuun kautta voidaan myös turvata tarpeelliset ja toimivat lähipalvelut.

Yhteistoimintavelvoite

Pääosan kunnista tulee järjestää työvoimapalvelut yhteistoiminnassa. Lakiehdotuksessa tulee selkeästi valita, tuleeko palvelut järjestää työssäkäyntialueen perusteella vai kaavamaisen työpohjan perusteella. Useimpien maakuntien osalta keskuskaupunki, jolla olisi oikeus perustaa oma työllisyysalueensa, on osa laajempaa, jopa koko maakunnan tai hyvinvointialueen kattavaa, työssäkäyntialuetta. Tällöin tarkoituksenmukaisinta olisi luoda työllisyysalue työssäkäyntialueelle ilman erillisoikeuksia niin, että alueen kunnat voisivat joustavasti sopia palvelujen järjestämisestä ja toteuttamisesta yhdenmukaisella tavalla alueella. Maakuntien reuna-alueilla tulisi myös välttää

työllisyysalueen kuuluminen moneen hyvinvointialueeseen, joka tuottaisi ongelmia alueen yhteistyössä.

On täysin ymmärrettävää, työllisyysalueen tulee olla riittävän suuri selviytyäkseen erilaista asiantuntemusta vaativista tehtävistä, mutta lakiehdotuksen perusteluissa nämä vaatimukset tulisi selkeästi esittää. Nyt ehdotetussa ratkaisussa ei pohjimmiltaan vaikuta olevan kyse tehtävän siirtämisestä valtiolta kuntien hoidettavaksi, vaan kuntapohjaisen alueellisen työvoimahallintotason perustaminen.

Ehdotettu työvoimapohjavaatimus, työssäkäyntialuevaatimus sekä valtioneuvoston päätösvaltaan yhdistetty arviointimenettely eivät muodosta kokonaisuutta, joka olisi hyväksyttävissä perustuslain 121 §:n tarkoittaman kunnallisen itsehallinnon kannalta.

Kunnille siirtyvien tehtävien rahoitus

Positiivista on, että valtio sitoutuu korvaamaan tehtävävastuiden siirrosta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannuksen määriteltäisiin siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksen olisi hyvä perustua arvioon tehtävien laajuudesta ja vaativuudesta eikä nykyisen palvelujärjestelmän kyvystä toimeenpanna tehtäviä. Vuoden 2019 jälkeen tehdyt uudistukset mm. uusi asiakaspalvelumalli, vaikuttavat merkittävästi kustannuksiin.

Esityksessä ehdotetaan palveluiden rahoituksen kohdentamista valtionosuuksien kustannuspohjaan pääasiassa kahteen kriteeriin perustuen. Tästä 70 prosenttia kohdentuisi työikäisen väestön (ikäryhmä 18–64-vuotiaat) ja 30 prosenttia laajan työttömyyden käsitteen perusteella, joka kattaisi sekä työttömät, että palveluiden piirissä olevat asiakkaat. Lisäksi muiden kuin pakolaistaustaisten maahanmuuttajien Koto-koulutuksen laskennalliset kustannukset jaettaisiin vieraskielisyyden perusteella. Työttömyysturvaetuuksien kompensatio taas korvattaisiin kunnille poikkileikkaustilanteen mukaisesti ja sen suuruutta ei esityksen mukaan tarkistettaisi myöhemmin.

Mallin heikkoutena on, että tehtävien rahoitus tulee joka kunnalle, mutta kustannukset ja järjestämistehtävät vain järjestäjille. Tämä tarkoittaisi, että lähtökohtaisesti suurimmassa osassa Suomen kuntia valta ja taloudellinen vastuu ovat epäsuhtaiset.

Esitetty rahoitus- sekä työttömyysturvakustannusten kompensatiomalli luovat kuntien kustannuksiin vahvasti suhdanteista riippuvaisen mekanismin, etenkin työttömyysturvaetuusien osalta.

Kombikriteerin painoarvon muuttaminen enemmän kohti laajan työttömyyden kriteeriä, esimerkiksi muuttaen suhdetta arvoon 50/50. Tämä tasoittaisi kuntien vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelta tulevien suhdannevaihteluiden sekä shokkien taloudellista riskiä. Edellä mainittua painoarvoa voidaan perustella myös sillä, että laajan työttömyyden kriteeri toteuttaa parhaiten tarveperusteisuutta, kun rahoitus seuraa työttömyyttä. Sillä olisi merkitystä myös kannustavuuden parantamisessa kunnille koskien haavoittuvimmassa asemassa olevien työttömien osalta.

Vieraskielisiin suuntautuvien TE-palveluiden erityistehtäviä tulee tarkastella erikseen toteutuneiden kustannusten perusteella.

Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta

Poikkileikkaustilanteeseen perustuva työttömyysetuuksien kompensatio ei huomioi kuntakohtaisia tilapäisiä olosuhdetekijöitä tai väestön kasvun ja vähenemisen trendin aiheuttamaa vääristymää. Jotta kompensatio ei aiheuttaisi negatiivista kannustinvaikutusta, voitaisiin jaettava summa pitää toistaiseksi vakiona koko maan tasolla siten, että vuosittain muuttuisi vain kompensation jakautuminen kuntien välillä. Silloin etuuksien kompensatio olisi edelleen kannustava.

Palkkatuki

Laajan työttömyyden kriteeri on esityksessä määritelty siten, että se kattaa myös työllistetyt (esimerkiksi palkkatuella työllistetyt). Palkkatuella työllistetyt henkilöt lisäävät siten kriteerin kasvaessa yksittäisen kunnan saamaa valtionosuusrahoitusta. Aiemmin noin 35–40 prosenttia palkkatuella työllistetyistä henkilöistä on työskennellyt kunnissa. Koska uudessa mallissa kunnat eivät voi myöntää palkkatukea itselleen, tippuvat aiemmin kuntiin palkkatuella työllistetyt henkilöt laajan työttömyyden kriteerin ulkopuolelle ja se vaikuttaa suoraan kunnan valtionosuuteen. Hyvän valtionosuusjärjestelmän periaatteiden mukaan kunnan ei pitäisi pystyä vaikuttamaan suoraan valtionosuuskriteereihin.

Mikäli aiemmin palkkatuella kuntiin työllistettyjä henkilöitä halutaan jatkossa työllistää kuntiin, on kuntien palkattava henkilöt normaalin rekrytointiprosessin kautta. Mikäli työllistetyt henkilöt on palkattu muihin kuin valtionosuuden kustannuspohjaan oikeuttaviin palveluihin, esimerkiksi katujen ylläpitoon, jää heistä aiheutuva kustannus kokonaan valtionosuuteen liittyvän kustannustenjaon tarkistuksen ulkopuolelle. Täten näistä henkilöistä aiheutuvat kustannukset jäävät myös

kollektiivisella tasolla valtionosuusjärjestelmän ulkopuolelle. Erityisesti tämä edellytys on välttämätön yli 700 päivää työttömyysetuutta saaneiden osalta.

Palkkatukiudistuksessa vuoden 2023 alusta voimaan tuleva kuntien toimintamahdollisuuksia lisäävä mahdollisuus tuella palkatun siirtäminen käyttäjäyrityksen tehtäviin menettää pääosin merkityksensä, kun kunnan työllistämisyksiköt eivät voi toimia aktiivina toimijoina.

Aiemmin palkkatuella kuntiin palkatut henkilöt tulisi laskea osaksi laajan työttömyyden kriteeriä sekä heistä aiheutuvat kustannukset laskettaisiin ja raportoitaisiin Valtiokonttorille osaksi lakisääteisiä palveluita siten, että kustannukset kirjautuisivat osaksi valtionosuuspohjaa.

Tällöin kunnilla olisi edelleen kannustin yhdessä 50 % työttömyyden valtionosuuskriteerin kanssa palkata esimerkiksi osatyökykyisiä palkkalistoilleen ja tämä ei aiheuttaisi vääristymää rahoitusjärjestelmään. Nykyisen kuntien palkkatukityöllistämisen kaltaisen työllistämismuodon statuksen lisääminen lainsäädäntöön olisi perusteltua myös siksi, että kunnat voivat osoittaa tarjoavansa palvelua heikossa työmarkkina-asemassa oleville täyttäen tällä lain vaatimuksia palveluiden yhdenvertaisuudesta.

Tämän kuntiin työllistämisen statuksen tulisi mahdollistaa nykyisen järjestelmän kaltaisen varsinaisen palkkatuen myöntämisen mahdollisuuden jatkopolkuna esimerkiksi työllistettäessä henkilöä yksityiselle työnantajalle. Tämä vahvistaisi henkilöiden kiinnittymistä avoimille työmarkkinoille. Palkkatuen käytön mahdollistaminen toimisi myös selkeänä määräaikaisuuden perusteena.

Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämisen 3. sektorin 100 % palkkatuen myöntämisen muuttuminen de minimis tueksi, kun myyntitulot ylittävät 100.000 euroa vuodessa, vaikeuttaa kohtuuttomasti järjestöjen toimintaa ja vähentää kuntien toimintamahdollisuuksia. Varsinkin maaseutualueilla rajoitus tulee vähentämään palkkatukityön tarjontaa. Yhdistettynä kuntien tarjoaman palkkatukityön pois jäämiseen suuri osa yli 700 päivää työttömyysetuutta saaneista jää ilman toimenpiteitä ja mahdollisuutta työllistymiseen. Muutos on huomattava, koska kuntouttava työtoiminta lakkaa työvoimapolitiittisena toimenpiteenä eikä kunnilla tälle joukolle ei ole tarjota aktivointitoimenpiteitä kustannusvaikuttavasti.

Julkisia työvoimapalveluja koskeva sääntely

Työvoimaviranomaisen tulisi järjestää julkisina työvoimapalveluina työnvälityspalveluja, tieto- ja neuvontapalveluja, työnhaku-, ura- ja työhönvalmennusta sekä työvoimakoulutusta.

Jotta uudistuksen tavoitteet toteutuisivat, tulisi palveluiden muodostaa selkeät, tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat kokonaisuudet. Tämä vaatisi ennakkoluulotonta tehtävien jaon ja prosessien integroimista estävien yksityiskohtaisten määräysten tarkastelua, jotka estävät kuntien nyt toteuttamien koulutus-, työllisyys ja elinkeinopalvelujen kanssa.

Liiallisuuteen menevästä yksityiskohtaisesta sääntelystä tulisi luopua ja siirtää lain painopistettä mahdollistavaan suuntaan.

Työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoiminta

Ehdotuksen mukaan monialaisen tuen yhteistoimintamallin toimijoita olisivat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos. Toimijoissa ei ole mainittu kuntaa. Se tarkoittaa, että monialaisen tuen piirissä olevien yhteistoiminta-alueelle kuuluvien asiakkaiden palveluprosesseja ei voida sovittaa yhteen kuntien muiden toimintojen, kuten esimerkiksi elinvoima- ja osaamispalvelujen kanssa tietosuojaesitystä. Pidämme tärkeänä sitä, että kunta lisätään toimijoihin, jotta esityksen tavoitteet asiakkaan palveluiden yhteensovittamisesta kuntaekosysteemin kanssa onnistuisivat.

Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä palvelualusta

Viranomaisen toiminnassa lähdetään yleensä siitä, että rekisterinpitäjyys seuraa järjestämisvastuuta. Siten kunta, joka toimii työvoimaviranomaisena, toimii rekisterinpitäjänä suhteessa sen järjestämisvastuussa käsittelyssä oleviin henkilötietoihin. Samalla tavalla kuntayhtymä tai vastuukunta toimii rekisterinpitäjänä suhteessa sen järjestämisvastuussa käsittelyssä oleviin henkilötietoihin, mikäli järjestämisvastuu on siirretty kyseiseen organisaatioon. Rekisterinpitäjyys säilyy järjestämisvastuulla olevalla taholla siitä riippumatta, että toimintoja tai tehtäviä voidaan ulkoistaa tai siirtää toiselle viranomaiselle hoidettavaksi. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kuntayhtymä sopisi jäsenkuntien kanssa työvoimapalveluihin kuuluvien tehtävien hoitamisesta, jäsenkunta toimisi henkilötietojen käsittelijänä ja kuntayhtymä rekisterinpitäjänä.

Lakiehdotuksen perusteella epäselväksi jää vastuukysymykset henkilötietojen käsittelystä eri toimintamalleissa. Epäselväksi jää myös missä määrin työvoimapalvelujen tuottaja tai työllistämistä tukevan palvelun tuottaja voidaan pitää omina rekisterinpitäjänä työvoimaviranomaisen lisäksi.

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisterinpitäjällä on oikeus käsitellä tarpeellisia tietoja lakisääteisen tehtävän suorittamiseksi sekä julkisen vallan käyttämiseksi. Kunnalla on siten oikeus käsitellä tarpeellisia tietoja, minimointivaatimus huomioiden, myös kunnan yleiseen toimialaan kuuluvissa palveluissa. Ehdotetun sääntelyn suhdetta juuri kunnan yleiseen toimialaan kuuluviin työllisyyttä edistäviin palveluihin on epäselvä.

Ehdotetun sääntelyn 1 luvun 9 §:n yhteistyövelvoite koskee julkisten työvoimapalvelujen toimeenpanoa, suunnittelua ja kehittämistä, eikä se siten muodosta lakiperustetta tiedonvaihdon hyvinvointialueen tai kunnan sote-palvelujen kanssa. Siten TE-järjestämislain perusteella ei voida esimerkiksi tehdä valmisteilla olevan tulevan asiakastietolain 47 §:n tarkoittamia sote-asiakastiedon monialaisen yhteistyön kirjauksia.

Sote-tietoja voidaan kunnan työvoimapalveluissa saada asiakkaalta itseltään tai asiakkaan kirjallisella suostumuksella hyvinvointialueelta. Perusta tiedonvaihdon kunnan ja hyvinvointialueen sote-palvelujen välillä on heikko silloin, kun kyse ei ole monialaisen tuen yhteistoimintalain tarkoittamista palveluista.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Vaikutusarviot perustuvat oletuksiin ja ne on arvioitava kokonaan uudelleen lopullisessa lakiehdotuksessa. Erityisesti uudistuksen merkittävydestä johtuen erityisesti vaikutukset kuntien toimintaa ja kuntatalouteen eivät nyt ole riittävän tarkkoja.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

Työttömyysturvatehtävien harkinnan antamiselle KEHA-keskukselle ei ole arvoitu muuta vaihtoehtoa, johtuen epäilystä yhdenmukaisuuden turvaamisen onnistumisesta.

Asiakkaiden palveluun liittyvät tehtävät tulisi siirtyä kokonaisuutena, myös harkintaa vaativien työttömyysturvatehtävien osalta. Työttömyysturvatehtävän jakautuminen valtion ja kuntien toimivaltaan kuuluviin asioihin on epätarkoituksenmukaista. On vaikea uskoa, että työttömyysturvaan liittyvää vaativaa harkintaa ei osattaisi tai kyettäisi oppimaan kunnissa. Myös liiallisuuteen menevästä yksityiskohtaisesta sääntelystä tulisi luopua ja siirtää lain painopistettä mahdollistavaan suuntaan. Eri kohdissa esitystä annetut henkilötyövuosimäärät ovat eri suuruksia

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

Muutoksen johtamiseen ja toimeenpanoon tulisi kunnille turvata riittävät taloudelliset resurssit muutosjohtamisen toteuttamiseen.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

Perustuslain 18 §:n mukainen julkisen vallan velvoite edistää työllisyyttä olisi toteutettavissa myös kunnallisen itsehallinnon kanssa yhteensopivalla tavalla.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

3§ Määritelmät

Työvoimaviranomaisen määritelmässä tulee ottaa huomioon kuntien järjestämisvastuun toteutuminen ja siihen työllisyysalueen perustamiseen liittyvä sopimusvapaus.

Kohdassa 1. määritelmä tulisi olla:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) työvoimaviranomaisella (työllisyysalue) sitä kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalvelujen järjestämisestä tai työllisyysalueeseen kuuluvaa kuntaa, jonka tehtävistä on sovittu työllisyysalueen järjestämissopimuksessa.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Kuntien vastuu edellyttää, että myös järjestämisvastuu yksiselitteisesti annetaan kaikille kunnille. Työllisyysalueen muodostamisessa kunnille tulee antaa vapaus sopia kuntien ja työllisyysalueen vastuun jaosta.

Jos järjestämisvastuu lain perusteella siirtyy työvoima-alueelle, ei kunta voi kantaa toiminnan tai rahoituksen vastuuta. Tällöin myöskään kunnat eivät tosiasiaassa voisi käyttää omistajaohjausta palvelujen tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi, koska olosuhteet poikkeavat maan eri osissa ja myös työllisyysalueen sisällä. Kuntien järjestämisvastuun kautta voidaan myös turvata tarpeelliset ja toimivat lähipalvelut.

Pääosan kunnista tulee järjestää työvoimapalvelut yhteistoiminnassa. Lakiehdotuksessa tulee selkeästi valita, tuleeko palvelut järjestää työssäkäyntialueen perusteella vai kaavamaisen työpohjan

perusteella. Useimpien maakuntien osalta keskuskaupunki, jolla olisi oikeus perustaa oma työllisyysalueensa, on osa laajempaa, jopa koko maakunnan tai hyvinvointialueen kattavaa, työssäkäyntialuetta. Tällöin tarkoituksenmukaisinta olisi luoda työllisyysalue työssäkäyntialueelle ilman erillisoikeuksia niin, että alueen kunnat voisivat joustavasti sopia palvelujen järjestämisestä ja toteuttamisesta yhdenmukaisella tavalla alueella. Maakuntien reuna-alueilla tulisi myös välttää työllisyysalueen kuulumisen moneen hyvinvointialueeseen, joka tuottaisi ongelmia alueen yhteistyössä.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Nykyisen kuntien palkkatukityöllistämisen kaltaisen työllistämismuodon statuksen lisääminen lainsäädäntöön olisi perusteltua myös siksi, että kunnat voivat osoittaa tarjoavansa palvelua heikossa työmarkkina-asemassa oleville täyttäen tällä lain vaatimuksia palveluiden yhdenvertaisuudesta.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Ehdotuksen mukaan monialaisen tuen yhteistoimintamallin toimijoita olisivat työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos. Toimijoissa ei ole mainittu kuntaa. Se tarkoittaa, että monialaisen tuen piirissä olevien yhteistoiminta-alueelle kuuluvien asiakkaiden palveluprosesseja ei voida sovittaa yhteen kuntien muiden toimintojen, kuten esimerkiksi elinvoima- ja osaamispalvelujen kanssa tietosuojasyistä. Pidämme tärkeänä sitä, että kunta lisätään toimijoihin, jotta esityksen tavoitteet asiakkaan palveluiden yhteensovittamisesta kuntaekosysteemin kanssa onnistuisivat.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Kombikriteerin painoarvon muuttaminen enemmän kohti laajan työttömyyden kriteeriä, esimerkiksi muuttaen suhdetta arvoon 50/50. Tämä tasoittaisi kuntien vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelta tulevien suhdannevaihteluiden sekä shokkien taloudellista riskiä. Edellä mainittua painoarvoa voidaan perustella myös sillä, että laajan työttömyyden kriteeri toteuttaa parhaiten tarveperusteisuutta, kun rahoitus seuraa työttömyyttä. Sillä olisi merkitystä myös kannustavuuden parantamisessa kunnille koskien haavoittuvimmassa asemassa olevien työttömien osalta.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Toimeenpano tulisi toteuttaa vuoden vaihteessa 1.1.2025.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Muutostkustannukset tulee korvata kunnille täysimääräisesti.

Anttila Harri
Rautjärven kunta - Kunnanhallitus 20.6.2022 § 108